

Väestönsuojan käyttöönotto- ja purkusuunnitelma

Sisällys

1.	Yleistä väestönsuojista	3
2.	Väestönsuojan tiedot	4
3.	Toimenpiteet käyttökuntoon saattamiseksi	5
3.1	Purkaminen.....	5
3.2	Rakentaminen sekä materiaalin tarkistus	5
3.3	Ilmanvaihto ja tiiveys	5
3.4	Vesi-, lämpö- ja jätehuolto.....	6
3.5	Sähkö ja valaistus.....	7
3.6	Viestiyhteydet	7
3.7	Suojan alueet	7
3.8	Asukkaat tuovat mukanaan	8
	<i>Pohjapiirustus</i>	9

1. Yleistä väestönsuojista

Väestönsuoja on suojatila, joka on rakennettu antamaan suojaa voimakkaalta ionisoivalta säteilyltä, myrkyllisiltä aineilta, rakennussortumilta ja asevaikutuksilta.

Normaalioloissa väestönsuojaa voidaan käyttää esimerkiksi seuraaviin tarkoituksiin:

- kokous- tai kerhotilana
- kuntosalina
- irtaimistovarastona
- sosiaalitiloina.

Väestönsuojaa ei saa käyttää sellaiseen varastointiin, josta tilaan jää kosteus- tai hajuhaittoja. Väestönsuojassa ei saa olla liimattuja seinäverhoiluja, palavia nesteitä, nestekaasuja tai ovia ja luukkuja haittaavia rakenteita.

Väestönsuoja on laitettava viipymättä käyttökuntoon, vähintään 72 tunnin kuluessa siitä, kun väestönsuojelu on määrätty valmiustilaan yleisillä tiedotusvälineillä. Jotta suoja saataisiin määräyksen antamisen jälkeen mahdollisimman nopeasti kuntoon, on tyhjentäminen ja suojan varustaminen suunniteltava etukäteen.

Väestönsuojan käyttöönotto- ja purkusuunnitelma on osa taloyhtiön tai yrityksen pelastussuunnitelmaa. Nimetty väestönsuojan hoitaja johtaa käyttökuntoon saattamista, mutta mikäli näin ei ole, tulee muiden kiinteistössä olevien aloittaa suunnitelman mukaiset purkamis-, tyhjentämis- ja varustamistoimenpiteet.

Tämä suunnitelma on päivitettävä väestönsuojan normaaliajan käyttötarkoituksen muuttuessa.

Viimeisin päivitys

Allekirjoitus

2. Väestönsuojan tiedot

Poikkeusoloissa (esim. sotatila, luonnon katastrofi), kun sähköiset viestimet eivät ole toiminnassa tieto tilanteesta saadaan kunnan/kaupungin suojeleorganisaation johtokeskuksista. Näiden paikkojen tarkoituksena on opastaa ja neuvoa, miten siviilien tulisi tilanteessa toimia. *HUOM! Suojeleorganisaation tiedot saat oman kuntasi pelastusviranomaiselta*

Kunnan suojeleorganisaation johtokeskukset	
	Osoite
Suojelupiiri	
Suojelulohko	
Suojeluyksikkö	

Suojan tiedot			
Väestönsuojan hoitaja:		Puh:	
Väestönsuojan varahoitaja:		Puh:	
Suojaluokka		Henkilömäärä	hlö
Varsinainen suojatila	m ²	Kokonais pinta-ala	m ²

Lähin väestöhälytín löytyy

3. Toimenpiteet käyttökuntoon saattamiseksi

Tämä suunnitelma yhdessä käyttöönotto-purkusuunnitelmalomakkeen (saatavilla Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen nettisivuilta) kanssa antavat yleiset ohjeet toimenpiteistä, jotka saattavat suojan käyttökuntoon.

3.1 Purkaminen

Suojan purkamisella tarkoitetaan sinne kerättyjen tavaroiden siirtämistä pois ja siellä olevien haittaavien rakenteiden purkamista ja jätteiden pois viemistä.

- Poista väestönsuojasta kaikki sinne varastoitu ylimääräinen tavara.
- Jos suojaan on rakennettu keveitä väliseiniä, pura ne pois.
- Pura seiniin ja kattoihin asennetut lämmönsiirtymistä haittaavat verhoukset.
- Pura ja vie pois oviaukoissa käytetyt normaalikäytön ovet ja ylimääräiset rakenteet.
- Pura ilmastointikonetta ympäröivä suojahäkki.

3.2 Rakentaminen sekä materiaalin tarkistus

Rakentamisvaiheeseen voi sisältyä listassa lueteltujen asioiden lisäksi myös väliseiniin rakennusta esimerkiksi johtokeskuksissa. Suojan vaaditut työkalut ja tarvikkeet on lueteltu liitteessä 1.

- Tarkista, että suojassa on kaikki tarvittavat työkalut ja tarvikkeet.
- Varmista ovien ja luukkujen toiminta ja tiiveys.
- Tarkasta hätäpoistumiskäytävän ja -aukon käyttökelpoisuus. Mikäli hätäpoistumiskäytävä päättyy maanalle, suunnittele mihin kaivaustilanteen maa ja purkujäte sijoitetaan.
- Asenna sulkutelta suojaoven sisäpuolelle kiinnityskehukseensä, jos ei ole suojahuonetta.

3.3 Ilmanvaihto ja tiiveys

Ilmanvaihtolaitteiston suodattimilla voidaan puhdistaa ulkoa otettavasta ilmasta myrkylliset aineet. Ilmanvaihtolaitteiden avulla suojassa pidetään ylipainetta, jolloin myrkylliset aineet eivät pääse suojaan rakenteiden vuotokohdista.

- Selvitä suojan ilmaottotapa ja asenna ilmanottoputki tarvittaessa. (Ilmanotto on maanpäällisessä väestönsuojassa suoraan ympäryksensä läpivientiputken kautta. Maanalaisessa väestönsuojassa ilmanotto voi olla hätäpoistumiskäytävän raitisilmakanavan, maan alla olevan ilmanottoputken, sortumankestävän ilmanottoputken tai rakennuksen sisätilojen kautta.)

- Poista mahdollinen pöly, roskat ja vesi ilmanottokanavista, paineventtiileistä, ylipainemittarin mittaputkesta, ylipaineventtiileistä ja suojapuhaltimista. Ylipaineventtiileihin voi olla asennettuna myös paloeristeitä (villaa, palokatkopussi, palopelti, yms.), jotka tulee poistaa.
- Sulje normaaliolojen ilmanvaihtoaukot asentamalla sulkulevyt paikoilleen. Varmista, ettei mikään suojan ympärysrakenteiden läpi johtava kanava tai aukko jää sulkematta.
- Tarkista paineventtiilien kunto suojan seinien ulkopuolella.
- Mikäli kyseessä on B- tai C-luokan suoja, liitä erityissuodattimet liitännäletkun avulla ilmanottoputken ja suojapuhaltimen väliin.
- S- ja K-luokan suojissa tarkista, että erityissuodattimen ylä- ja alapuoliset aukot ovat suojattu kumisuojaimein ja letkunkiristimet ovat paikoillaan.
- Tarkasta poistoventtiilit kiertämällä ne ääriasentoihin.
- Tarkasta, että ylipainemittarissa on riittävästi nestettä ja putken pää on auki.
- Tarkasta suojapuhaltimen vaihdelaatikon öljymäärä ja suorita puhaltimen käyttökokeilu.
- Perehdy ilmanvaihtolaitteiston toimintaan ja käyttöön. Tarkasta suojan tiiviys ilmanvaihtolaitteiston avulla suojasta löytyvien käyttö- ja huolto-ohjeiden mukaan.

3.4 Vesi-, lämpö- ja jätehuolto

Suojautumisen aikana ei tarvita lämmitystä. Jos suojassa on vesipiste, siihen on liitettävä letku, jolla voi puhdistaa käymälät, suojateltan ja suojaan tulijat sekä täyttää varavesisäiliöt. Vesi- ja käymälätarvikkeet ovat usein varastoitu ilmanvaihtolaitteen häkkiin.

- Tarkasta kaikkien venttiilien (vesi-, viemäri- ja lämpöputkien) toiminta kiertämällä ne ääriasentoihin. Sulje lämpöjohtojen ja muiden suojan käytölle tarpeettomien putkien sulkuventtiilit. Tarkkaile, etteivät putket jäädy. Tyhjennä likaveden keräyskaivot.
- Tarkasta varavesisäiliöiden puhtaus ja täytä ne vedellä. Juomavettä on varattava vähintään 40 litraa/m², kuitenkin jos suojaan tulee vesijohto, tarvittava määrä on 15 litraa/m².
- Tarkasta viemärin takaisku- ja sulkuventtiilien kunto.
- Poista lattia- ja kokoajakaivojen kannet, puhdista kaivot ja kokeile toiminta laskemalla niihin vettä.
- Rakenna suojassa olevat käymäläkomerot tai tee väliseinät. Jaa kuivakäymäläastiat käymälätiloihin.
- Varaa jätesäiliöt, 15 litraa/väestönsuoja-m².

3.5 Sähkö ja valaistus

Suoja on liitetty paikalliseen sähköverkkoon ja siinä on oltava oma ryhmäkeskus. Jokaisessa suojahuoneessa on oltava vähintään yksi kiinteä valopiste ja pistorasia.

- Tarkasta suojan sähkölaitteiden päävarokkeet, valaisimet, katkaisimet ja seinäpistorasioiden kunto.
- Tarkasta mahdollisten varavoimakoneiden ja puhaltimien kunto.
- Tarkista varavalaisinten paristot.

3.6 Viestiyhteydet

Suojassa on voitava säilyttää yhteydet tiedonvälitykseen ja yleiseen väestönsuojeluun. Tätä varten suojassa tulee olla antenni- ja puhelinpistorasiat, tosin uusimmissa suojissa voi olla matkaviestimien käytön mahdollistavaa tekniikkaa, esim. vuotava kaapeli.

- Tarkasta antenni- ja puhelinpistorasiat. Mikäli niitä ei ole, ne on asennettava suojaan. Varusta suoja radiolla ja puhelimella ja varmista niiden toimivuus.
- Kytke suojaan puhelin, jos suojassa ei ole vuotavaa kaapelia, ja varmista sen toimivuus. Varmista, että suojan puhelinnumero on kunnan pelastusviranomaisten tiedossa.

3.7 Suojan alueet

Suojassa on varattu tilaa sulkuteltalle tai -huoneelle, käymäläalueelle, ilmanvaihtokoneille sekä isommissa suojissa ensiaputilalle. Tilaa suojautujille on 0,6 m² (ennen vuotta 2003 rakennetut suojat) tai 0,75 m² per henkilö.

- Jaa suojan tilat ennakoon kiinteistön asukkaille. Jokaiselle asukkaalle tai perheelle on määrättävä oleskelupaikka, jossa pidetään mukana olevat henkilökohtaiset tavarat.
- Hanki suojaan riittävä määrä pieniä istuimia, pöytiä sekä kerrossänkyjä ajan salliessa. Huomioi tilan vähyyks...
- Hanki suojaan tarvikkeita, jotka mahdollistavat siellä olon pidemmäksikin ajaksi, esimerkiksi viihdytysvälineitä.
- Tiedota asukkaille suojan valmiudesta ja mitä heidän tulee tuoda mukanaan suojaan.

3.8 Aukkaat tuovat mukanaan

Suojiin ei ole varattu elintarvikkeita, joten jokaisen tulee tuoda sopivaa ruokaa itselleen. Yrityssuojiin tulee suunnitella erikseen, kuinka niihin hankitaan elintarvikkeet ja henkilökohtaiset tarvikkeet. Koska suojassa ei ole lämmitystä, tulee myös varautua vaihtelevien lämpötilojen varalle. Suojaan ei saa tuoda aseita, alkoholia, huumeita, lämpöä tuottavia laitteita eikä pahanhajuisia aineita. Tupakointi suojassa on kielletty. Suojaan suositellaan tuotavaksi seuraavia asioita:

- elintarvikkeita 2-3 vuorokauden selviytymistä varten
- juomaa
- ruokailuvälineet
- henkilökohtaiset lääkkeet ja haavanhoitovälineet
- henkilökohtaiset hygieniavälineet
- vuodevaatteet
- ajanvietettä

Pohjapiirustus

Väestönsuojan pohjapiirustusta olisi suositeltavaa säilyttää joko laittilan seinällä laminoituna tai muuten helposti löydettävässä paikassa.

